

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΕΙΡΑ:	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ:	

ΟΜΑΔΑ Α΄

A.1. Να δοθεί το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- Διάταγμα « Περί συγκροτήσεως της Κρητικής Συνελεύσεως»
- Ε.Α.Π.
- Κλήριγκ
- Εθνικές γαίες

Μονάδες 12

A.2. Να αντιστοιχίσετε τα Γεγονότα της στήλης Α΄ με τις Χρονολογίες της στήλης Β΄:

Στήλη Α΄: Γεγονότα	Στήλη Β΄: Χρονολογίες
1) Ίδρυση Γ.Σ.Ε.Ε.	Α) 1912
2) Έναρξη λειτουργίας Τράπεζας Ελλάδος	Β) 1905
3) Ορισμός Κων/νου ως αρχιστρατήγου	Γ) 1917
4) Ορισμός Αλέξανδρου Ζαΐμη ως Υπατου Αρμοστή Κρήτης	Δ) 1893
5) Ίδρυση Υπουργείου Περιθάλψεως	Ε) 1918
6) Ίδρυση Εθνικής Τράπεζας	Στ) 1920
7) Απόβαση ελληνικού στρατού στη Σμύρνη	Ζ) 1841
8) Κήρυξη επανάστασης Θερίσου	Η) 1928
9) Δολοφονία Ίωνος Δραγούμη	Θ) 1919
10) Ολοκλήρωση διώρυγας Κορίνθου	Ι) 1906

Μονάδες 10

A.3. Τι γνωρίζετε για το στόχο της υποχρεωτικής διαχείρισης του Δ.Ο.Ε. και τα αποτελέσματα;

Μονάδες 15

A.4. Ποιες ήταν οι εξελίξεις στο Κρητικό Ζήτημα από το Φεβρουάριο του 1913 έως το Δεκέμβριο του ίδιου έτους;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ Β΄

B.1. Αντλώντας στοιχεία από το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις περιγράψτε το πολιτικό και κοινωνικό κλίμα που επικρατούσε στην Ελλάδα κατά τα δύο πρώτα χρόνια (1915-1916) του *Διχασμού*.

« Στις αρχές του 1915 ο Κωνσταντίνος επικαλούμενος κάποιες αμφίβολες συνταγματικές αρμοδιότητες του θρόνου, απέπεμψε την κυβέρνηση Βενιζέλου και διέλυσε τη Βουλή με ισχνά προσχήματα. Καθώς στις εκλογές που ακολούθησαν επικράτησαν ξανά οι Φιλελεύθεροι, ο βασιλιάς εμπόδισε για μερικούς μήνες τη λειτουργία της βουλής και έπειτα, λίγο καιρό αφότου ανέλαβε την πρωθυπουργία ο Βενιζέλος, τη διέλυσε για δεύτερη φορά. Οι νέες εκλογές έδωσαν μία μονόπλευρη βουλή, καθώς οι φιλελεύθεροι και οι σοσιαλιστές απείχαν. Έτσι, μολονότι δεν καταλύθηκε επίσημα το αντιπροσωπευτικό πολίτευμα στην πράξη αναιρέθηκε η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας, με τη συνεργεία του Άνακτα και αρκετών πολιτικών ηγετών».

Ιστορία των Ελλήνων, τ.15, σελ.141, εκδ. Δομή.

Μονάδες 25

B.2. Στηριζόμενοι στο παρακάτω παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να εξηγήσετε τη στάση της ελληνικής αντιπροσωπείας, κατά τις διαπραγματεύσεις στη Λοζάνη, και πώς αντέδρασαν οι πρόσφυγες στην είδηση της Σύμβασης και της Συνθήκης.

« *Ο Βενιζέλος ανέλαβε πρωταγωνιστικό ρόλο στη Λοζάνη. Ήταν εξ' ορισμού δύσκολη υπόθεση. Ο απαιτητικός, ο διεκδικητικός Βενιζέλος των Σεβρών όφειλε να μεταμορφωθεί σε συνετό και μετριοπαθή, να μετατρέψει το δράμα σε αξιοπρεπή ανακωχή. Πράγματι η συνθήκη της Λοζάνης ήταν η αποθέωση της μετριοπάθειας. Κατά μία έννοια ο Βενιζέλος εγκαινίασε στην ελβετική πόλη τη μετριοπαθή πολιτική στάση*

που χαρακτήρισε συνολικά την εξωτερική πολιτική της χώρας στη δεκαετία του 1930. Στην ουσία λοιπόν και πέρα της ηγετικής παρουσίας του στις διαπραγματεύσεις της Λοζάνης, ο Βενιζέλος αναδείχτηκε σε κυρίαρχη φυσιογνωμία της εξωτερικής πολιτικής για το διάστημα αυτό, αν και δεν είχε καμία επίσημη θέση στην κυβέρνηση, αν και βρέθηκε στο εξωτερικό - με μία μικρή ανάπαυλα στις αρχές του 1924, οπότε και επέστρεψε στην Ελλάδα- μέχρι το 1927».

(Βασίλη Καρδάση, 1920-1930: Το νέο δόγμα Βενιζέλου)

Μονάδες 25

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.1. Διάταγμα «Περί συγκροτήσεως της Κρητικής Συνελεύσεως» : σελ. σχολ. Βιβλ. 207: « Έναν ακριβώς μήνα μετά την εγκατάσταση του Ύπατου Αρμοστή ... στις 8 Φεβρουαρίου 1899».

Ε.Α.Π.: σελ. σχολ. Βιβλ. 153: « Η ελληνική κυβέρνηση, ... και οριστική στέγαση». Σελ. σχολ. Βιβλ. 155: « Η ΕΑΠ λειτούργησε ... απέναντι στους πρόσφυγες». Σελ. σχολ. Βιβλ. 157: « Μετά τη διάλυση της ΕΑΠ, ... Αγροτική Τράπεζα».

Κλήριγκ : σελ. σχολ. Βιβλ. 54: « Στο εξωτερικό εμπόριο κυριάρχησε ... είχε και θετικά στοιχεία».

Εθνικές γαίες: σελ. σχολ. Βιβλ. 23 «Από τα πολλά προβλήματα... επαναστατικώ δικαίω». Σελ. σχολ. Βιβλ. 24: «Υπολογίζεται ... 5.000.000 στρέμματα»

A.2.

1=E 2=H 3=A 4=I 5=Γ 6=Z 7=Θ 8=B 9=ΣΤ 10=Δ

A.3. Σελ. σχολ. Βιβλ. 38: « Στόχος αυτής της υποχρεωτικής ... πολεμικές κινητοποιήσεις του παρελθόντος».

A.4. Σελ. σχολ. Βιβλ. 219 – 220: « Τα γεγονότα εξελίχθηκαν ταχύτατα ... ΕΤΗ ΑΓΩΝΙΑΣ».

B.1. Σχολ. Βιβλ. σελ. 94 – 95: «Το 1915 ο βασιλιάς Κωνσταντίνος προκάλεσε δύο φορές την παραίτηση της κυβέρνησης. Στις εκλογές που προκηρύχθηκαν μετά τη δεύτερη παραίτηση του Βενιζέλου, δεν συμμετείχαν οι Φιλελεύθεροι ,καθώς θεωρούσαν την ενέργεια του

Βασιλιά ως παραβίαση του συντάγματος. Εκδηλώσεις βίας και φανατισμού δημιούργησαν χάσμα ανάμεσα στις δύο παρατάξεις και κυριάρχησε το μίσος. Όποιος ήταν κατά του πολέμου, κινούσε αμέσως την υποψία στους Βενιζελικούς, ότι ήταν κατά της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, κατά των εθνικών συμφερόντων. Οι Αντιβενιζελικοί έβλεπαν στο πρόσωπο των Βενιζελικών βίαιους πράκτορες της Αντάντ, που μάχονταν τον βασιλιά, κατέστρεφαν την ενότητα του έθνους και έθεταν σε κίνδυνο το κράτος. Τα δύο κόμματα διέφεραν όλο και λιγότερο μεταξύ τους στην πολιτική πρακτική και την προπαγάνδα, παράλληλα όμως όλο και περισσότερο ενισχυόταν ο διπολισμός. Στα μέσα του 1916 το Κοινοβούλιο χάθηκε ουσιαστικά από το προσκήνιο. Το κλίμα της εποχής επέτρεψε να συμμετάσχουν στη διαμάχη και στρατιωτικοί, οι οποίοι δημιούργησαν δύο οργανώσεις αντίθετες μεταξύ τους, ανάλογα με το αν τα συμφέροντα κάθε ομάδας εξυπηρετούσαν από τον πόλεμο ή την ουδετερότητα. Στις 26 Σεπτεμβρίου ο Βενιζέλος συγκρότησε δική του κυβέρνηση στη Θεσσαλονίκη. Οι συγκρούσεις πήραν σταδιακά διαστάσεις εμφυλίου πολέμου». Το συγκεκριμένο παράθεμα αφορά τη σύγκρουση των δύο αντίπαλων ισχυρών προσωπικοτήτων της εποχής, του βασιλιά Κωνσταντίνου και του πρωθυπουργού Βενιζέλου. Η σύγκρουση εν μέρει οφειλόταν στο διπλωματικό δίλημμα για τη συμμετοχή της Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο ή μη και με ποια συμμαχία. Η πολιτική πόλωση είχε λοιπόν αφορμή ένα ζήτημα εξωτερικής πολιτικής, τις διεθνείς συμμαχίες της χώρας. Αυτές εν τέλει θα παρέσυραν την Ελλάδα στην πρώτη μεγάλη στρατιωτική αναμέτρηση των ιμπεριαλιστικών Δυνάμεων του παγκόσμιου συστήματος. Υπήρχαν ωστόσο και εσωτερικοί παράγοντες που επηρέασαν την πορεία της Ελλάδας προς το Διχασμό. Καθώς η κάθε παράταξη κινητοποιούσε τους οπαδούς της για να κερδίσει τον έλεγχο του κρατικού μηχανισμού και της κοινής γνώμης, ο Διχασμός έγινε υπόθεση των μαζών. Ο πληθυσμός χωρίστηκε σε δύο αντίπαλα στρατόπεδα που είχαν συνοπτικές και περιχαρακωμένες απόψεις, ενώ συνάμα η αντίθεση μεταξύ τους κρυσταλλωνόταν σε ολοένα περισσότερα πεδία, πράγμα το οποίο θα διαρκούσε για χρόνια και θα στιγματίζε την ελληνική κοινωνία.

B.2 Σελ. σχολ. βιβλ. 151: «Η πραγματικότητα όμως, όπως είχε διαμορφωθεί μετά την έξοδο χιλιάδων Ελλήνων... Σύμφωνη ήταν και η Κοινωνία των Εθνών.

Όταν έγινε γνωστή η υπογραφή της Σύμβασης και οι όροι της... εμποδίσουν την εφαρμογή της.

Οι πρόσφυγες έμειναν με την πικρία ότι το δίκαιο και τα συμφέροντά τους θυσιάστηκαν στο βωμό των συμφερόντων του ελληνικού κράτους». Σχετικά με το παράθεμα, μαρτυρά την αλήθεια ότι το διεθνές περιβάλλον υπέβαλε την ήπια συμπεριφορά στους εκπροσώπους της ελληνικής διπλωματίας. Η ισχυρή παρουσία του Μουσταφά Κεμάλ στη νέα Τουρκία, η νίκη του στη Μικρασία επί του ελληνικού στρατού, πρωτίστως όμως η ανάγκη της Αγγλίας και της Γαλλίας να εμπεδώσουν ισορροπία στα πράγματα της Εγγύς Ανατολής, δεν ευνοούσαν σε καμία περίπτωση την προβολή αδιαλλαξίας από μέρους της Ελλάδας. Έτσι ο Βενιζέλος μάλλον εύκολα επέβαλε ήπια στάση στα στελέχη του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών. Ωστόσο δεν συνέβαινε πάντα το ίδιο ,δηλαδή αποδοχή των θέσεών του από τις κυβερνήσεις της Αθήνας. Η πολιτική ουδετερότητας και η αποφυγή αδιεξόδων σε σχέση με τους γείτονες που σταθερά προτείνει ο Βενιζέλος άλλοτε θα υιοθετούνται και άλλοτε θα καταπατούνται. Εκεί οφείλεται και η στασιμότητα και η δειλία που χαρακτηρίζει συνολικά την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας στο διάστημα της απουσίας του Βενιζέλου στο εξωτερικό. Η πραγματικότητα είναι ότι οι μετριοπαθείς αντιλήψεις του Βενιζέλου κατά τις διαπραγματεύσεις στη Λοζάνη, αλλά και μετά ,ήταν το προοίμιο της ελληνοτουρκικής προσέγγισης που ακολούθησε. Η διαρκής αγωνία του Βενιζέλου δεν ήταν άλλη παρά η επιτυχία της προσπάθειάς του η χώρα να συμμορφωθεί στο κλίμα που επέβαλε η Κοινωνία των Εθνών στον ταραγμένο μεταπολεμικό ευρωπαϊκό χώρο.

**Από το Ιστορικό Τμήμα των Φροντιστηρίων
Πουκαμισάς Ηρακλείου
Ε. Καρταράκη, Χρ.Νικολουδάκης**

